

zuje glavno tematiko sklopa. Npr. sklop od konca 17. do prve polovice 19. stoletja ima v uvodu umetniško sliko, ki jo je naslikal Horace Vernet in prikazuje čas barikad in revolucij v Parizu 1848. Spremenil pa se je zaključni del vsakega sklopa, saj vključuje tri vrste nalog: ključna vprašanja v zvezi s tematiko poglavja, naloge v zvezi z umetniškim delom in naloge, ki se nanašajo na določene vire na spletni strani. Npr. za zgornje poglavje dijaki analizirajo Verdijevo opero Nabucco ter na spletni strani 'L'Histoire par l'image' poiščejo slike, ki jih je naslikal Eugène Delacroix. Poglavje se konča s krajšim povzetkom vsebine (ključne osebnosti, datumi in pojmi). Novost je, da je učna vsebina poglavja predstavljena v besedni shemi oz. grafični predstavitvi. Vsako poglavje na koncu dijake navaja še na dodano branje strokovne literature, na gledanje filmov, poslušanje glasbe ali obisk muzejev, ogled cerkva, samostanov in drugih stavb.

Vsebinska struktura poglavij je ostala ista. Vsako poglavje ima še vedno uvodni del (krajšo predstavitev tematike, ključna vprašanja, vsaj dva vira na tematiko in kronološko shemo dogodkov). Več je tudi zemljevidov z vprašanji, ki učencem pomagajo, da se naučijo brati zemljevide.

Učbeniško besedilo je strukturirano jasno in nazorno, začne se z uvodnim vprašanjem, s pojasnjenimi ključnimi besedami in z dodanimi viri, v zvezi s katerimi je postavljeno vsaj eno vprašanje. Dodane so različne tematike (od 2 do 5), ki vključujejo poglobljeno preučevanje virov z različnimi nalogami. Vsako poglavje je ohranilo delo z viri (pisni

vir, statistični podatki, karikatura, zemljevid idr.). Dodano je delo z internetom, kjer naloge učence navajajo na uporabo spletnih brskalnikov, razmišljanje o uporabnosti spletnih strani in ovrednotenje najdenih informacij na spletu. Novost sta tudi dodani dve strani za delo z umetniškimi deli (eno ali dve deli s področja umetnosti, arhitekture ali gledališča) v skladu z novim učnim načrtom; ob vsakem umetniškem delu je predstavljen njegov avtor, razloženi so novi pojmi in tehnike ter dodana vprašanja za analizo; na koncu so dodatne naloge za iskanje informacij na spletnih straneh.

Prenova učbenika dosledno upošteva novi učni načrt za gimnazije v Franciji od leta 2010 naprej, in to na vsebinskem (v ospredju je razvoj družbe skozi stoletja do nastanka evropskih držav) ter na metodičnem področju (delo z umetninami in delo s spletnimi stranmi).

Učbenik ima na koncu na kratko opisane glavne zgodovinske osebnosti in pojasnjene pojme in je lahko vzor za vsebinsko in metodično zasnovu sodobnih učbenikov tudi drugod v Evropi. Več o učbenikih založbe Nathan na: www.nathan.fr, kjer si lahko nekatere učbenike ogledamo v elektronski obliki. Predstavljeni učbenik je dostopen na: <http://www.nathan.fr/manuels-videoprojetables/lycee/default.asp?discipline=EDC> (dostop: 11. 12. 2013).

Dr. Danijela Trškan

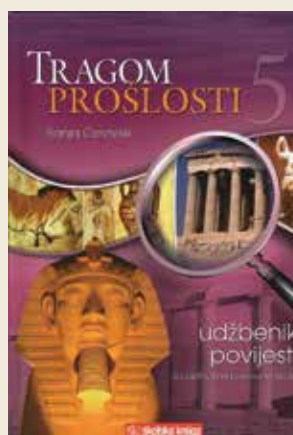
TRAGOM PROŠLOSTI

OSNOVNOŠOLSKI UČBENIKI ZA ZGODOVINO ZALOŽBE ŠKOLSKA KNJIGA

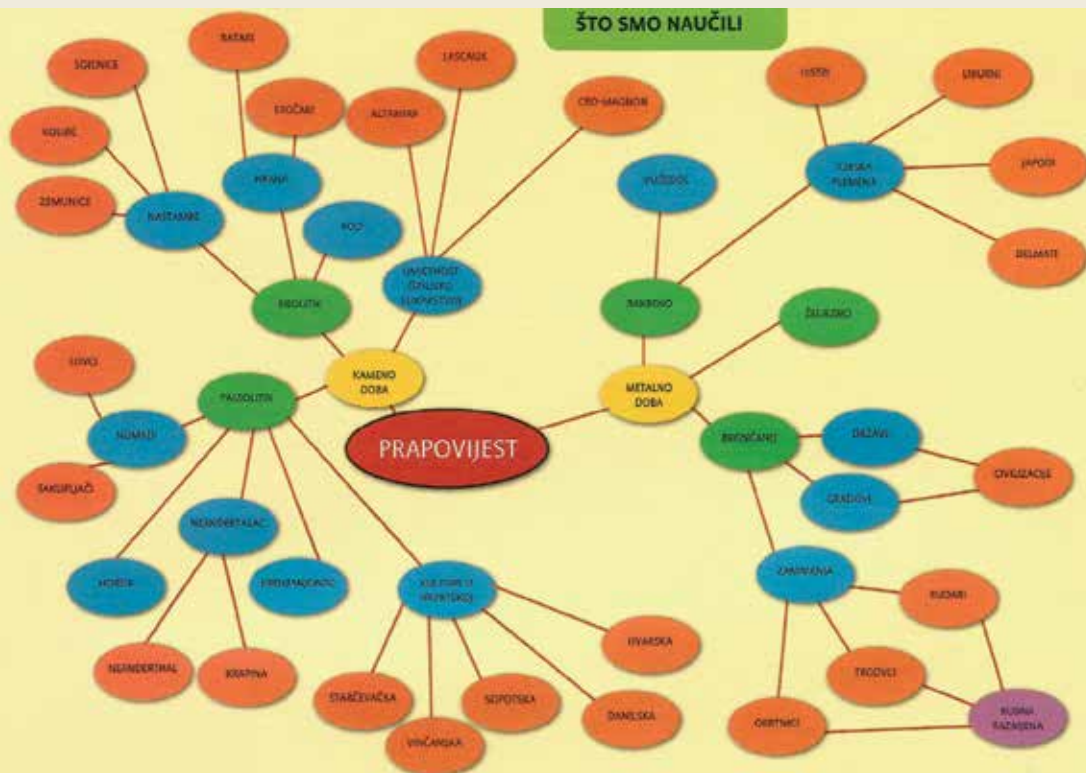
Osnovnošolske učbenike za zgodovino na Hrvaškem izdajajo tri založbe: Alfa, Profil in Školska knjiga. V nadaljevanju predstavljamo učbenike založbe Školska knjiga.

Učbeniki formata 28 x 20 cm so napisani po novem programu oz. učnih načrtih, sprejetih leta 2006, in sicer za 5., 6., 7. in 8. razred osnovne šole, ter so barvno in oblikovno zelo privlačni.

Sanja Cerovski, *Tragom prošlosti 5*, Udžbenik povijesti za peti razred osnovne škole. V. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2013, 193 strani

Uvodni del učbenika vsebuje predgovor avtorice in pojasnilo, kako uporabljati različne rubrike v učbeniku. V tem učbeniku je 11 poglavij: Učimo se zgodovino; Človek v prazgodovini; Civilizacije prvih pisav; Vzpon stare Grčije; Atenska demokracija; Helenizem – srečanje kultur; Začetki Rima; Republika

od učencev zahteva kreativno delo.

Notranji del naslovne platnice je podaljšan in prikazuje zemljevid, zadnja platnica je ravno tako podaljšana in prikazuje časovni trak dogodkov. Na koncu učbenika sta vzporedna časovna preglednica oz. časovni trak ter abecedni seznam pojmov s kratkim pojasnilom. Učbenik se konča s seznamom uporabljenih literature.

Posebnost je, da se skozi učbenik pojavlja mala deklica, ki se oglašča, sprašuje, daje pripombe ali pove, kaj že pozna, ter tako motivira petošolce za učenje zgodovine.

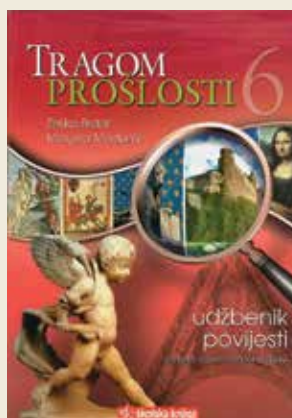
in cesarstvo; Hrvaški prostor v antični dobi; Krščanstvo – nova svetovna religija; Preseljevanje narodov – konec antike.

Vsako poglavje se začne s slikovnim gradivom in motivacijskim vprašanjem kot uvod v novo poglavje, nadaljuje s časovnim trakom ter zemljevidom, ki umesti zgodovinske dogodke v prostor. Zanimivo je, da se vsako poglavje konča s ponovitvijo, in sicer je narejen barvni miselni vzorec, v katerem so ključne besede povezane med seboj ter prikazujejo vsebino poglavja (primer za prazgodovino, str. 9).

Poglavje je razdeljeno na učne enote, ki vključujejo učbeniško besedilo, slikovno gradivo, rubriko Viri, rubriko Pomembno in rubriko Klio sprašuje. Vprašanja in različne naloge so postavljeni tudi pri slikovnem gradivu, ki je uporabno za opazovanje in delo s slikovnimi gradivom, saj je ustrezne velikosti. Vprašanja so postavljena tudi ob učbeniškem besedilu in od učencev zahtevajo krajšo ponovitev in povezovanje učne vsebine. Učbeniško besedilo je pregledno razdeljeno na vsebinske poudarke, vmes pa je slikovno ali pisno gradivo. Rubrika Viri prinaša krajše odlomke iz strokovne literature, ob katerih učenci ravno tako odgovarjajo na vprašanja. Rubrika Pomembno v alinejah na kratko povzame bistvene elemente učne enote. Rubrika Klio sprašuje je zanimiva, saj grška muza zgodovine postavlja težja miselna vprašanja in

vine. Tudi risbe oz. skice oseb in dogodkov namesto fotografij primarnih virov vabijo k branju in učenju iz tega učbenika.

Željko Brdal, Margita Madunić, *Tragom prošlosti 6*, Udžbenik povijesti za šesti razred osnovne škole. V. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2013, 235 strani

Učbenik je metodično enako zasnovan kot učbenik za 5. razred. Razlika je le, da notranji del naslovne platnice ni podaljšan, temveč vključuje sporočilo v obliki pečatnega pisma, ki pritegne mladega učenca. Zadnja platnica je ravno tako podaljšana kot za 5. razred in prikazuje zemljevid Hrvaške. Na koncu je seznam pojasnenih pojmov.

Uvodni del učbenika nima predgovora avtorjev, temveč kratek pregled s slikovnim gradivom in zemljevidi, kaj se bodo učenci naučili v tem učbeniku.

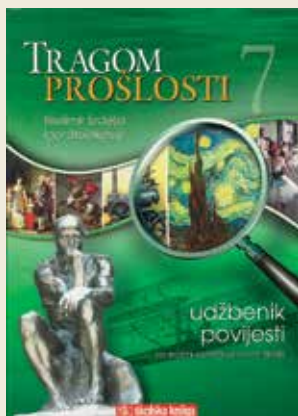
Učbenik ima 12 poglavij: Evropa in Sredozemlje po preseljevanju ljudstev; Fevdalna družba; Vzpon Hrvaške v

zgodnjem srednjem veku; Evropa in islamski svet: stiki in nasprotja; Vzpon srednjeveške Evrope 11.–14. stoletje; Hrvaška za časa Arpadovičev in Anžuvincev; Humanizem in renesansa; Velika geografska odkritja; Osmansko cesarstvo proti Hrvaški in Evropi; Reformacija in katoliška obnova; Evropa v dobi baroka; Hrvaška v novem veku 16.–18. stoletje.

V uvodu v vsako poglavje so na začetku dodani podatki o tem, kaj se bodo učenci naučili in katere nove besede bodo spoznali. Če je imela skoraj vsaka učna enota v 5. razredu na koncu rubriki Pomni in Klio sprašuje, pa se v tem učbeniku pojavita le na koncu vsakega poglavja.

Tudi v tem učbeniku je posebno to, da se pojavlja malo starejša deklica, ki se oglašča, sprašuje, daje pripombe. Na začetku poglavja pa nadene očala in postane mlada učiteljica, ki napove, kaj se bodo učenci naučili in katere nove pojme in besede se bodo naučili v posameznem poglavju.

Krešimir Erdelja, Igor Stojaković, *Tragom prošlosti 7*, Udžbenik povijesti za sedmi razred osnovne škole. IV. izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2012, 220 strani

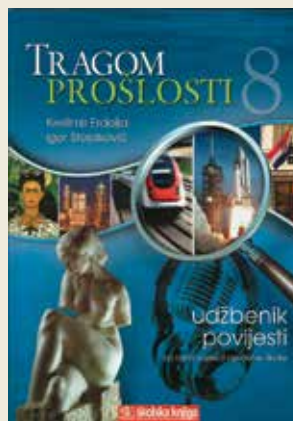

Učbenik je metodično zasnovan enako kot učbenik za 6. razred, le da ima na koncu platnice slikovni časovni trak. V uvodu v vsako poglavje pa v tem učbeniku mladi učitelj (fant z očali) napove učno vsebino in nove pojme. Torej se v učbeniku namesto dekleta pojavlja fant s pripombami, vprašanji ali svojim znanjem. Učbenik nima nobenega posebnega uvoda, ima pa bistveno več zabeleženega v rubriki Pomni, kjer je povzetek vsake učne enote v obliki zapisa učne snovi oz. tabelske slike.

Učbenik ima 11 poglavij: Svet in Hrvaška v moderni dobi; Oblikovanje moderne družbe – znanost in tehnologija, industrijska revolucija; Evropa v spreminjanju: od francoske revolucije do dunajskega kongresa; Hrvaški narodni preporod in pojav modernih narodov v Evropi; Revolucija 1848 v Evropi in Hrvaškem; Družba, kultura

in spremembe v vsakodnevnem življenju v prvi polovici 19. stoletja; Evropa na vrhuncu moči; Hrvaška v sklopu Habsburške monarhije v drugi polovici 19. in na začetku 20. stoletja; Svet v dobi evropske dominacije v 19. stoletju; Družba, kultura in spremembe v vsakdanjem življenju v drugi polovici 19. in na začetku 20. stoletja; Svetovne krize in prva svetovna vojna.

Krešimir Erdelja, Igor Stojaković, *Tragom prošlosti 8*, Udžbenik povijesti za osmi razred osnovne škole. V., nadopunjeno izdanje, Zagreb, Školska knjiga, 2013, 271 strani

Tudi učbenik za 8. razred ima iste rubrike in isto vsebinsko in metodično zasnovano kot predhodni učbeniki.

Učbenik ima 11. poglavij, ki vsebinsko sežejo do leta 2013 (pristop Hrvaške k EU): Versajski sistem; Demokratični procesi med obema vojnama; Totalitarni režimi med obema

vojnama; Hrvaška v prvi Jugoslaviji; Znanost in kultura v prvi polovici 20. stoletja v svetu in na Hrvaškem; Druga svetovna vojna; Svet v obdobju hladne vojne; Dekolonizacija; Hrvaška v drugi Jugoslaviji; Nastanek in razvoj samostojne hrvaške države; Hrvaška in svet na začetku tretjega tisočletja.

Ugotavljamo, da so osnovnošolski učbeniki oblikovno in metodično zasnovani zelo privlačno, dopolnjena izdaja učbenika za 8. razred pa vsebuje tudi aktualne vsebine. Poglavja so razdeljena na hrvaško zgodovino na eni strani, na drugi strani pa na evropsko-svetovno zgodovino od prazgodovine do leta 2013. Vsebinsko razdelitev v hrvaških učbenikih lahko primerjamo le s slovenskimi učbeniki od 7. do 9. razreda, saj je naš učbenik za 6. razred vsebinsko zasnovan povsem drugače. Hrvaški učbeniki bi bili zanimivi za preučevanje oz. primerjanje s slovenskimi učbeniki, ravno tako pa bilo zanimivo raziskovanje, koliko slovenske zgodovine vključujejo.

Dr. Danijela Trškan